

Raportti Nuorten parlamentin toiminnasta 2017—2018

Sisältö

Johdanto

Nuorten parlamentti -toiminnan koordinointi

Toiminta vuonna 2017

- Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 14.3.2017
- Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 3.10.2017
- Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 12.12.2017
- Kerhotoiminnan kehittämistyöpaja 8.6.2017
- Virikemateriaalit 2017

Toiminta vuonna 2018

- Nuorten parlamentin istuntopäivä 23.3.2018
 - Valmistautuminen Nuorten parlamentin istuntopäivää varten
 - Istuntopäivä
 - Täysistuntoon lähettyjen kysymysten tarkastelua
- Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 6.11.2018
- Virikemateriaalit 2018
 - Mokkeja yhteiskunnallisella otteella
 - Valiokuntasimulaatio

Some-kanavat

Nuorten parlamentti -toiminnan arviointia

Ajatuksia kerhotoiminnasta

Summary

LIITE 1 Nuorten parlamenttiin 2018 osallistuneet koulut vaalipiireittäin

LIITE 2 Nuorten parlamentin istuntopäivän 2018 ohjelma

Johdanto

Nuorten parlamentti -toiminta on suunnattu peruskoulun yläluokkien oppilaille. Toiminnan tavoitteena on innostaa koululaisia osallistumaan ja vaikuttamaan asioihin, jotka ovat nuorille tärkeitä. Toiminta on jatkunut jo vuodesta 1998.

Nuorten parlamentti -toimintaa toteutetaan eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon yhteistyönä. Valtaosa Nuorten parlamentin toiminnasta tapahtuu yläkoulujen parlamentti-kerhoissa. Kohokohtana on joka toinen vuosi eduskunnassa järjestettävä Nuorten parlamentin täysistunto, joka toteutetaan suullisena kyselytuntina. Lisäksi järjestetään kerholaistilaisuuksia ajankohtaisista yhteiskunnallisista aiheista ja tuotetaan materiaalia toiminnan tueksi.

Tämä raportti kokoaa Nuorten parlamentti -toiminnan tapahtumat vuosina 2017-2018. Raporttiin on kirjattu Nuorten parlamentin täysistuntopäivän kulku keväällä 2018 sekä muut tilaisuudet, tapahtumat ja toiminta pääpiirteittäin. Raporttiin sisältyy myös Nuorten parlamentin istunnon 2018 suullisten kysymysten koonti sekä Nuorten parlamentti -toiminnan arviointia. Rungas kuvitus kertoo onnistuneista tapahtumista.

Nuorten parlamentti -toiminnan koordinointi

Nuorten parlamentti -toimintaa suunnitellaan ja koordinoidaan yhteistyössä eduskunnan ja Kehittämiskeskus Opinkirjon kesken. Työnjako ja vastuut on sovittu erikseen. Nuorten parlamentti -työryhmän toiminnan lisäksi kehittämishankkeita varten voidaan kutsua koolle myös erillisiä työpajoja.

Keskeisimpinä toimintamuotoina ovat yläkoulujen parlamenttikerhot 8.- ja 9.-luokklaisille, kerholaistilaisuudet, erilaiset muut tapahtumat sekä joka toinen vuosi järjestettävä Nuorten parlamentin täysistunto.

Nuorten parlamentti –työryhmän kokoonpano 2017-2018:

johtava tietoesiantuntija Kristiina Hakala, Eduskunnan kirjasto, puheenjohtaja

erityisesiantuntija Tiina Karhuvirta, Kehittämiskeskus Opinkirjo, sihteeri

tutkija Joni Krekola, Eduskunnan kirjasto, jäsen

tiedottaja Lotta Myllymäki, eduskuntatiedotus, jäsen

tiedotussihteeri Tomi Asikainen, eduskuntatiedotus, jäsen, 31.12.2017 asti

tiedotussihteeri Aila Varis, eduskuntatiedotus, jäsen 24.1.2018 alkaen

toiminnanjohtaja Minna Riikka Järvinen, Kehittämiskeskus Opinkirjo, jäsen

Toiminta vuonna 2017

Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 14.3.2017

Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus järjestettiin eduskunnan Pikkuparlamentissa 14.3.2017 osana Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumia. Kaikille yläkouluille avoimeen tilaisuuteen mahtui mukaan viitisenkymmentä oppilasta vajaasta paristakymmenestä koulusta.

Päivän tavoitteena ja työskentelyteemoina oli kuulla nuoria heidän vaikuttamismahdollisuuksistaan kouluissa, mm. kuinka osallistavia toiminnot ovat, kenen ääntä koulussa kuullaan, miten vaikuttavaa toiminta on. Samalla ideoitiin koulujen, oppilaskuntien, Nuorten parlamentti -kerhojen ja kunnallisten nuorisovaltuustojen yhteistyön malleja ja annettiin nuorille mahdollisuus Nuorten parlamentti -kerhotoiminnan kehittämiseen. Tavoitteena oli myös kehittää konkreettisia toimintamalleja yläkoulujen demokratiakasvatukseen. Yhteistyötä tehtiin Nuorisovaltuustojen liiton kanssa. Tilaisuuteen osallistui opetus- ja kulttuuriministeriön ja oikeusministeriön virkamiehiä ja järjestöjen edustajia asiantuntijarooleissa.

Tilaisuuden avasi eduskunnan puhemies Maria Lohela ja päätti sivistysvaliokunnan varapuheenjohtaja Sanna Lauslahti.

Ryhmätöissä nuoret muotoilivat oman näkemyksensä hyvästä toimintatavasta vaikuttaa. Toimintatavat painoutuivat perinteisiin vaikuttamiskanaviin, kuten oppilaskunnan toimintaan. Ryhmät nostivat esille, kuinka oppilaskunnan tulisi järjestää kyselyjä parannuskohteista säännöllisesti ja kartoittaa oppilaiden ideoita. Erittäin tärkeänä pidettiin, että parannukset ja ehdotukset vietäisiin loppuun asti, mikä tuli esille monen ryhmän työssä sivujuonteena. Töissä nostettiin esille tiedonsaannin merkitys vaikuttamisasioista, esimerkiksi kuinka aloite laaditaan sekä ystävällinen asenne asioita eteenpäin vietäessä.

Opettajat keskustelivat demokratiakasvatukseen liittyvistä materiaalityökaluista ja kuultiin veteraanikansanedustajien Parlamenttikierros-toiminnasta. Tilaisuudessa ideoitiin koulujen parlamenttikerhojen käyttöön Valiokuntasimulaatiota.

Nuoret kokevat kansanedustajien läsnäolon tärkeäksi ja siksi osallistujat olivat pettyneitä paikalle saapuvien kansanedustajien vähäiseen määrään. Ryhmien työskentelyä jäi seuraamaan ainoastaan yksi edustaja.

Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 3.10.2017

Nuorten parlamentin syksyinen kerholaistilaisuus järjestettiin 3.10.2017 yhteistyössä Päivälehtimuseon kanssa. Tilaisuuteen mahtui mukaan kolmisenkymmentä oppilasta yhdeksästä koulusta.

Päivän tavoitteena oli ymmärtää, mitkä yhteiskunnalliset teemat ovat nuorille merkityksellisiä. Tavoitetta lähestyttiin pohtimalla, mikä nuoria kiinnostaa tai huolestuttaa, mihin nuori haluaa sanoa mielipiteensä, mihin hän haluaa vaikuttaa nyt, mihin kuvittelee haluavansa vaikuttaa seuraavan kymmenen vuoden aikana, mistä koulussa puhutaan, mistä pitäisi puhua ja mitä pitäisi oppia sekä mitä taitoja tarvitaan tulevaisuudessa ja työelämässä.

Nuoret kiersivät ryhminä itseohjautuvissa työpisteissä. Työpisteille luodut tehtävät hyödynsivät innovatiivisesti ja luovasti museon kokoelmia ja näyttelyitä. Pistetehtävät pyrkivät innostamaan nuoria ajattelemaan laajasti yhteiskuntaa, menneisyyttä ja tulevaisuutta. Pisteillä pohdittiin erilaisia arvoja esimerkiksi Kari Suomalaisen piirroshahmoista tehtyjä pienoispatsaita haastatellen, pohdittiin demokratian ja sananvapauden kytköstä, tutustuttiin maailmaan 60 vuotta sitten eläneen nuoren näkökulmasta historiallisia uutisia lukemalla sekä pohdittiin kuvaa, sensuuria ja lööppejä. Pisteillä viritettiin nuorien ajatuksia myös siihen, miten tiedonvälitys on muuttunut ja millainen oli sanomalehtien ”internet” ennen internetiä.

Palautetta pyydettiin kolmesta näkökulmasta (tehtävät, onnistumiset, vapaa sana) kolmella sanalla. Ryhmätyö oli osallistujien mielestä mukava, hauska ja kiva. Ryhmäytyminen onnistui, keskustelua, näkökulmia ja läsnäoloa keuhuttiin. Päivä oli erilainen, opettavainen, ja omat mielipiteet sai hyvin esille.

Onnistumisen kokemuksia tuli siitä, että kaikki osallistuivat ja että kommunikointi oli vireää. Jossain ryhmässä oli onnistuttu väittelemään ja esittämään mielipiteitä. Kaikilla oli hauskaa ja kaikkien äänet tulivat kuuluviin. Tuotoksena tehdyt posterit olivat tekijöiden mielestä onnistuneita ja ryhmätyöskentely avasi omia ajatuksia ja ajatuskartan teko oli mukavaa. Yhden osallistujan mielestä ”tänään onnistuitte mielestäni hyvin meidän ryhmäytymisessämme, oli mukavaa tavata saman henkisiä nuoria. Tehtävät olivat liian helppoja, mutta kaikki muu oli hyvää!”

Opettajien tilaisuudessa vaihdettiin ajatuksia opetussuunnitelman mukaisista monialaisista oppimiskokonaisuuksista ja siitä, miten yhteiskunnalliset teemat nivoutuivat näihin mukaan.

Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 12.12.2017

Nuorten parlamentin puitteissa vuonna 2017 järjestettiin 12.12.2017 vielä yksi tilaisuus Opinkirjon toimistolla. Tilaisuuteen mahtui mukaan vajaat parikymmentä oppilasta neljästä koulusta.

Päivän tavoitteena oli lokakuussa työstettyjen teemojen ja postereiden pohjalta jatkaa yhteiskunnallisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien työstämistä. Työskentelytapana oli itseohjautuvat ryhmät, joille oli tuotettu askel askeleelta etenevä työskentelypohja. Työmenetelmiä oli kehitetty luovien menetelmien pohjalta. Materiaalia käytettiin Act now -pelilautaa, joka suuntasi ryhmien ajatuksia yhteiskunnallisiin teemoihin. Työpajan aikana tavoitteena oli luoda 2-3 innostavaa oppimisteemaa ja työstää niitä eteenpäin.

Opettajat paneutuivat kehittämään jo toteutettuja MOK-aiheita rikastamalla ajatteluaan Sitran megatrendikorttien avulla.

MOK on Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukainen monialainen oppimiskokonaisuus, joka on pidempikestoisen usean eri oppiaineen muodostama opetuskokonaisuus. Oppimiskokonaisuuden suunnittelussa ovat oppilaat mukana ja sisältöjen tulisi olla paikallisia, ajankohtaisia ja yhteiskunnallisesti merkityksellisiä sekä oppilaita kiinnostavia.

Työskentely koettiin mielekkäänä ja erityisesti nuoret arvostivat sitä, että heidän aiemmat tuotoksensa olivat jatkokehittelyn pohjana. Eräs osallistuja kommentoi sitä, miten nuoret tuottavat kyllä fläppejä eri aiheista, mutta kukaan ei tiedä, mitä niille tapahtuu. Osallistujien tuottama materiaali koottiin ja julkaistiin Mokkeja yhteiskunnallisella otteella Mokki 2 -vihkosena.

Kerhotoiminnan kehittämistyöpaja 8.6.2017

Nuorten parlamentti -toiminnan ja yhteiskunnallisen opetuksen kehittämistä pohdittiin Opinkirjon toimistolla 8.6.2017 neljän opettajan voimin. Tapaamisessa pohdittiin aiemmin ideoidun Valiokuntasimulaation toteuttamista. Päivän aikana tuli esille tarve kokeilla sitä, miten oppilaat voivat osallistua koulussa järjestettävän opetuksen kehittämiseen ja erityisesti opetussuunnitelman mukaisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun. Työpajassa ideoitin pilottikokonaisuus, joka toteutettaisiin syksyn 2017 aikana osana Nuorten parlamentin kerholaistoimintaa loka- ja joulukuussa.

Virikemateriaalit 2017

Kannattaisiko vaikuttaa? -Ideapaketti Nuorten parlamenttikerhoille sisältää materiaalia parlamentti- ja vaikuttamiskerhon toteuttamiseen. Tehtävät valmistavat Nuorten parlamentin täysistuntopäivään, mutta niitä voi hyödyntää myös yksittäisinä tai muokata opetukseen sopivaksi. Kirjoittajina Niika Malm ja Tiina Karhuvirta (ISBN 27978-952-5853-55-1 (pdf))

Toiminta vuonna 2018

Nuorten parlamentin istuntopäivä 23.3.2018

Valmistautuminen Nuorten parlamentin istuntopäivää varten

Eduskunnan puhemiesneuvosto hyväksyi 3.5.2017 vuoden 2018 Nuorten parlamentin istuntopäivän pidettäväksi 23.3.2018. Eduskunnan puhemiehen kutsukirje lähetettiin elokuussa 2017 kaikille Suomen yläkouluille, Ahvenanmaa mukaan lukien.

Nuorten parlamentin työryhmä suunnitteli sisällöt päivän tilaisuuksiin. Päivän läpiviennissä olivat mukana myös eduskunnan tieto- ja viestintäosasto, keskuskanslia, valiokuntasihteeristö, eduskuntaryhmät, turvallisuusyksikkö sekä kokous- ja virastopalvelut.

Työryhmä päätti edustajapaikkajaoista joulukuun alussa 2017. Ilmoittautuneita kouluja oli tällä kertaa ennätysmäärä, 154 koulua. Suuri luku kertoo todennäköisesti kolmesta muutoksesta: muutamaan passiiviseen vaalipiiriin tehty kohdennettu viestintä onnistui. Lisäksi tapahtuma järjestettiin jälleen Eduskuntatalossa, joka oli juuri remontoitu. Nyt voitiin myös heti ilmoittautumisten alkaessa luvata varmasti oppilasedustajien matkakustannusten korvaaminen.

Jokainen koulu sai ensin yhden oppilasedustajapaikan. Sen jälkeen Nuorten parlamentin työryhmän jäsenet arpoivat vaalipiireittäin ne koulut, jotka saivat myös toisen edustajapaikan.

Kun edustajapaikkatiedot ilmoitettiin kouluille, mukaan liitettiin ensimmäinen laajempi tietopaketti, joka sisälsi ohjeistusta istuntopäivään valmistautumista varten.

Viimeisen ohjeistus- ja tietopaketin osallistuvat koulut saivat kahta viikkoa ennen istuntopäivää. Myös tiedotusta ja muistutuksia valmistautumisesta lisättiin helmi-maaliskuussa.

Istuntopäivä

Nuorten parlamentin täysistunto kokoontui Eduskuntatalossa perjantaina 23.3.2018 klo 12.00. Nuorten parlamentin istuntopäivään osallistui 198 paikalla olleen oppilasedustajan lisäksi 138 toimittajaoppilasta ja 145 opettajaa 146 yläkoulusta eri puolilta Suomea. (Liite 1)

Täysistunto toteutettiin suullisena kyselytuntina. Istunnossa koulujen parlamenttikerhojen valitsevat oppilasedustajat istuivat kansanedustajien paikoilla ja puhetta johti eduskunnan puhemies Paula Risikko. Hallituksesta oli paikalla 11 ministeriä vastaamassa nuorten kysymyksiin. Eduskuntatalon lehteriltä istuntoa seurasivat osallistuvien koulujen toimittajaoppilaat, opettajat sekä kutsuvieraat. Täysistunto on katsottavissa [verkkotallenteena](#).

Osallistujat vaalipiireittäin

Vaalipiiri	Kerhoja	Edustajia	Toimittajaoppilaita	Kerhonohjaajia	Kansanedustajia
Helsinki	12	15	12	11	22
Uusimaa	39	45	37	39	35
Varsinais-Suomi	10	14	9	10	17
Satakunta	11	15	11	11	8
Ahvenmaa	0	0	0	0	1
Häme	11	15	11	11	14
Pirkanmaa	10	14	8	10	19
Kaakkois-Suomi	10	14	10	10	17
Savo-Karjala	8	13	8	8	16
Vaasa	13	19	13	13	16
Keski-Suomi	8	13	7	8	10
Oulu	12	18	10	12	18
Lappi	2	4	2	2	7
Yhteensä	146	199	138	145	200

Istuntoa varten lähetetyt kysymykset muodostivat laajan kirjon nuorille tärkeitä ja samalla hyvin ajankohtaisia kysymyksiä. Istunnossa ehdittiin käsitellä 28 päiväjärjestykseen valituista 41 kysymyksestä. Äänestyksiä oli kolme.

Ensin äänestettiin siitä, tulisiko joukkoliikenne muuttua maksuttomaksi. Äänet menivät tässä äänestyksessä tasan: joukkoliikenteen säilyttämistä maksullisena kannatti 97 ja joukkoliikenteen maksuttomuutta myös 97 edustajaa. Toisen äänestyksen aiheena oli, tulisiko auton ajokortin myöntämisen ikäraja laskea 16 vuoteen. 106 edustajaa kannatti nykyistä 18 vuoden ikärajaa ajokortin myöntämiseen. Ajokortin myöntämisen ikärajan laskemista 16 vuoteen kannatti 90 edustajaa. Kolmas äänestys koski eutanasian laillistamista Suomessa. Eutanasian kieltämistä kannatti 53 ja eutanasian sallimista lainsäädännössä kannatti 123 edustajaa.

Täysistuntoon lähettyjen kysymysten teemoja käsitellään tarkemmin jäljempänä luvussa Täysistuntoon lähetettyjen kysymysten tarkastelua.

Istunnon jälkeen kaikki osallistujat kokoontuivat Valtiosaliin puhemiehen tarjoamalle vastaanotolle. Sekä vastaanotolla että sen jälkeen nuorilla oli mahdollisuus tavata ministereitä ja kansanedustajia.

Oppilasedustajat äänestävät

Oppilasedustajat saapumassa puhemiehen vastaanotolle, puhemies Paula Risikko ja pääsihteeri Malja-Lenna Paavola vastaanottamassa

Aamupäivällä oppilasedustajat kokoontuivat valiokuntiin, toimittajaoppilaat Poliitikko nonstop –tilaisuuteen ja opettajat omaan tilaisuuteensa. Oppilasedustajat jaettiin seitsemän valiokuntaan: suuri valiokunta, lakivaliokunta, liikenne- ja viestintävaliokunta, sivistysvaliokunta, sosiaali- ja terveysvaliokunta, tulevaisuusvaliokunta ja ympäristövaliokunta. Nuorille kerrottiin valiokuntien tehtävistä ja roolista eduskuntatyössä. Nuorten esittämät kysymykset ja keskustelut paikalla olevien kansanedustajien kanssa olivat valiokuntatilaisuuksien tärkeintä sisältöä. Yhtä valiokuntaa lukuun ottamatta puhetta johti valiokunnan varsinainen puheenjohtaja ja lisäksi paikalla oli muita valiokuntien jäseniä. Suuressa valiokunnassa oli kuultavana Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho.

Suuri valiokunta kokoontuu, kuultavana ministeri Sampo Terho

Suora lähetys Nuorten parlamentista

Toimittajaoppilaiden tehtävänä on tallentaa, kuvata ja raportoida päivän tapahtumia. Toimittajaoppilaat kokoontuivat myös aamupäivällä Poliitikko nonstop -tilaisuuteen, jossa he pääsivät tenttaamaan kansanedustajia. Suuren osallistujamäärän vuoksi järjestettiin kaksi erillistä tilaisuutta, minkä ansiosta ehdittiin esittää enemmän kysymyksiä (yhteensä 31). Nuorten kysymyksiin oli vastaamassa yhteensä yhdeksän kansanedustajaa kaikista eduskuntaryhmistä. Kysymysten aiheet vaihtelivat edustajien koulutustaustasta Suomen suhteisiin eurooppalaisten maiden kanssa.

Poliitikko nostopissa riitti kysyjä ja kysymyksiä...

... ja kansanedustajat vastasivat.

Poliitikko nonstopin kanssa samaan aikaan järjestettiin erillinen puhemiehen kyselytunti, jossa neljä toimittajaoppilasta esittivät kysymyksiä suoraan puhemies Paula Risikon vastattavaksi. Puhemiehen huoneessa pidetty kyselytunti videoitiin ja se on nähtävillä Nuorten eduskunta -verkkosivulla.

Opettajille järjestetyssä tilaisuudessa kuultiin kolme tietoiskua. Ensimmäisessä osiossa esiteltiin uusi palvelu [Parlamenttikierros](#) – kokemustietoa kansanvallasta. Yli 70 entistä kansanedustajaa eri puolilta Suomea ovat valmistautuneet vierailemaan kouluissa ja oppilaitoksissa ja osallistumaan tällä tavoin demokratiakasvatukseen.

Toisessa tietoiskussa esiteltiin niin ikään uusi palvelu [Valiokuntasimulaatio](#). Se on toiminnallinen, oppilaita osallistava, oppiaineiden rajat ylittävä demokratiakasvatuksen simulaatiomalli, jossa oppilaat pääsevät harjoittelemaan ”kansanedustajana” toimimista valiokuntatyöskentelyineen ja täysistuntoineen.

Kolmannessa tietoiskussa esiteltiin Nuorten eduskunta –verkkosivujen sisältöä, jossa tarjolla on materiaaleja opettajien työhön ja mm. [Näin lakeja tehdään Suomessa](#) -sivusto.

Nuorten parlamentin täysistuntoa oli mahdollista seurata televisiosta ja verkosta, lisäksi istunnon verkkotallenne löytyy eduskunnan verkkosivuilta. Some-viestintä oli vahvasti esillä ja istuntopäivästä julkaistiin myös runsaasti uutisia. Lisäksi Nuorten Ääni -toimitus ja Hygezine Hyvinkäältä olivat mukana raportoimassa istuntopäivän tapahtumia.

Täysistuntoon lähetettyjen kysymysten tarkastelua

Nuorten parlamentin parlamenttikerholaiset toimittivat määräaikaan 29.1.2018 mennessä yhteensä 159 kysymystä. Kaiken kaikkiaan kysymyksiä lähetettiin 167.

Kysymykset lajiteltiin aiheen mukaisesti kunkin ministerin vastattavaksi. Myöhässä lähetetyt kysymykset eivät ehtineet mukaan ennakkoäänestykseen.

Kysymysten aiheet jakautuivat seuraavasti eri ministereille:

Pääministeri	8
Ulkoministeri	4
Valtiovarainministeri	7
Sisäministeri	6
Elinkeinoministeri	3
Työministeri	6
Sosiaali- ja terveysministeri	1
Perhe- ja peruspalveluministeri	23
Kunta- ja uudistusministeri	1
Liikenne- ja viestintäministeri	12
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri	0
Oikeusministeri	6
Puolustusministeri	6
Opetusministeri	58
Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri	4
Maa- ja metsätalousministeri	1
Asunto-, energia- ja ympäristöministeri	13
Yhteensä	159

Kaikkien istuntoon lähetettyjen suullisten kysymysten jakautuminen vaalipiireittäin:

Vaalipiiri	Kysymyksiä	Edustajia	Kerhoja	Päiväjärjestys	Kysyttiin
Helsingin	10	15	12	2	2
Uudenmaan	39	45	39	7	5
Varsinais-Suomen	8	14	10	4	3
Satakunnan	14	15	11	4	1
Ahvenanmaan maakunnan	0	0	0	0	0
Hämeen	16	15	11	4	4
Pirkanmaan	10	14	10	3	2
Kaakkois-Suomen	10	14	10	2	1
Savo-Karjalan	11	13	8	4	3
Vaasan	20	19	13	3	2
Keski-Suomen	11	13	8	4	2
Oulun	16	18	12	3	2
Lapin	2	4	2	1	1
Yhteensä	167	199	146	41	28

Äänestys päiväjärjestykseen valittavista kysymyksistä

Jokaisella oppilasedustajalla on mahdollisuus lähettää etukäteen yksi ehdotus täysistunnon kysymykseksi. Määräaikaan mennessä saapuneiden kysymysten kesken toteutettiin verkköäänestys. Äänestys oli kaikille avoin, joten parlamenttikerholaisten lisäksi äänestykseen saattoivat osallistua myös muut. Äänestäjä valitsi eri vaihtoehtoista kymmenen tärkeimpänä pitämänsä kysymystä Nuorten parlamentin istunnon päiväjärjestykseen. Äänestysaika oli 5.–18.2.2018. Äänestykseen osallistui yhteensä 1491 henkilöä.

Äänestystuloksen perusteella valittiin noin puolet päiväjärjestyksen kysymyksistä. Loput kysymyksistä valittiin eduskunnassa siten, että jokaisesta edustettuna olevasta vaalipiiristä oli vähintään yksi kysymys ja kysymykset vastasivat paikalla olleiden ministerien toimialoja. Kysymysten valinnassa huomioitiin sukupuolten tasa-arvo ja molempien kotimaisten kielten edustus.

Nuorten parlamentin istunnon päiväjärjestykseen valikoitui yhteensä 41 kysymystä, jotka esitettiin eduskunnan puhemiehen valinnan mukaisessa järjestyksessä. Tällä kertaa ehdittiin esittää paikalla olleiden ministereiden vastattavaksi 28 kysymystä.

Äänestyksen TOP 10-kysymykset äänimäärineen olivat:

Sija	Kysymyksen otsikko	Äänimäärä
1	Suomen varautuminen ydinsotaan	171
2	Ulkomaalaisten syrjintä	154
3	Transsukupuolisten pakkosterilisaatio	150
4	Aktiivisen eutanasian laillistaminen	148
5	Nuorten mielenterveysongelmien tunnistaminen	140
6	Eutanasian laillistaminen	135
7	Joukkoliikenne maksuttomaksi	133
7	Terrorismiin varautuminen	133
9	Hallituksen leikkaukset	127
10	Oppilaiden tasoerot	122
11	Toisen asteen opiskelukustannusten jakaminen	117
12	Vaalilupausten merkitys	110
13	Nuorten työllistymisen helpottaminen	107
14	Nuorille suunnatut autot	106
15	Terveyskeskusten lääkäripula	105
16	Ajokortin hinta	104
17	EU-yhteistyöstä apua vakavasti sairaille lapsille	97
17	Leikkaukset opintotuesta	97
19	Suomen tulevaisuus	94
20	Valtion velkaantuminen	91

Koulutukseen liittyvissä kysymyksissä esillä toisen asteen opiskelun kovat kustannukset

Oppilasedustajien lähettämistä kaikista saapuneista kysymyksistä nousi vahvasti esille koulutukseen liittyvät teemat, etenkin toisen asteen koulutuksen maksullisuus. Yleisenä huolenaiheena pidettiin sitä, ”kuinka hallitus takaa jokaiselle nuorelle tasapuoliset toisen asteen koulutusmahdollisuudet vanhempien varallisuudesta riippumatta”¹. Hallitusta olisi haluttu tentata siitä, miten se voisi edesauttaa toisen asteen koulutuksen maksutomuutta², sillä esimerkiksi pienituloisilla perheillä ei välttämättä ole varaa toisen asteen opiskelun tuomiin kustannuksiin³. Nuoret olivat huolissaan siitä, että osa nuorista joutuu keskeyttämään toisen asteen koulutuksen rahapulasta, minkä seurauksena osa on vaarassa syrjäytyä⁴. Lukiossa kustannuksia tulee muun muassa tiuhaan vaihtuvista kirjoista ja tietokoneista, kun taas ammattikoulussa joutuu maksamaan esimerkiksi työvaatteista ja työvälineistä⁵. Nuoret ovat hyvin perillä toisen asteen opiskelukustannuksista. Kysymystä saatettiin mm. perustella Suomen lukiolaisten liiton arviolla lukio-opiskelun koko ajan kohoavasta nykyisestä arvosta (2700 €).⁶

Osa oppilasedustajista esitti omia ratkaisuehdotuksiaan opiskelukustannusten vähentämiseksi. Opiskelussa käytetään paljon sähköisiä oppikirjoja, joiden arvolisävero on 24 prosenttia, kun taas painettujen oppikirjojen vero on vain 10 prosenttia. Kysyttiinkin, ”voisiko hallitus alentaa sähköisten oppikirjojen arvolisäveroa”⁷. Haluttiin tietää, ”voisiko hyödyttömiä tai jopa haitalliseksi arvioituja yritystukia kohdistaa koulutukseen, josta viime vuosina on leikattu rajusti”⁸.

Koulutuksen kustannuksiin liittyivät kysymykset, joissa nostettiin esille nuorten pakko muuttaa pois kotoaan. Hallitusta haluttiin tentata siitä, ”miten Suomessa varmistetaan, että myös kasvukeskusten ulkopuolella asuville nuorille on tarjolla toisen asteen koulutusta ilman kohtuuttomia matkoja tai kotoa pois muuttamista”⁹.

1	Anna Vellonen, Kesämäen koulu, Lappeenranta
2	Laura Loikas, Kilonpuiston koulu, Espoo
3	Jere Turunen, Pielisjoen koulu, Joensuu
4	Petra Leppälä, Teuvan yhtenäiskoulu, Teuva
5	Josefiina Kause, Meri-Porin yhtenäiskoulu, Pori
6	Kristian Malmi, Länsi-Porin koulu, Pori
7	Zoraiz Saram, Kilonpuiston koulu, Espoo
8	Aaro Niinistö, Hämeenlinnan Yhteiskoulu, Hämeenlinna
9	Emilia Ruokolainen, Poikolan koulu, Juuka

Toisaalta esimerkiksi asuminen pääkaupunkiseudulla on kallista¹⁰ ja haluttiinkin tietää, ”millaista tukea valtio voisi tarjota nuorelle, joka joutuu muuttamaan toiselle paikkakunnalle opintojen perässä”¹¹.

Oppilasedustajat olivat huolissaan tasoerojen kasvusta

Oppilasedustajat olivat huolissaan oppilaiden kasvavista tasoeroista ja oppimistulosten jakautumisesta ääripäihin. ”Eroja ei ole pelkästään tyttöjen ja poikien välillä, vaan myös vanhempien koulutustausta vaikuttaa tuloksiin”. Kysyttiinkin, ”mitä toimia Suomen hallitus aikoo tehdä, jotta oppilaiden tasoerot tasoittuisivat”¹². Pisa-tutkimustulosten heikentyminen huolestutti: ”Koulutukseen kohdistuneet säästöt ovat eduskunnan vaatiman selvityksen mukaan aiheuttaneet erojen kasvun opetuksen tarjonnassa”¹³. Nuoret halusivat tietää, ”millä keinoilla taataan tulevaisuudessakin tasalaatuinen ja ilmainen koulutus kaikille oppilaille ja opiskelijoille ympäri Suomea”¹⁴. He olivat kiinnostuneita siitä, miten kuntaliitokset vaikuttavat kouluverkkoon ja etenkin pieniin kuntiin ja kouluihin¹⁵.

Nuorten kokemat uhkakuvat nousivat jälleen vahvasti esiin

Oppilasedustajat ottivat kysymyksissään esille useita yhteiskunnallisia uhkakuvia kuten kansalaisten eriytyminen ja ihmisoikeuskysymyksiin liittyvät ongelmat. Osa maahanmuuttajista on vaarassa syrjäytyä rasismin, ennakkoluulojen ja kielitaidottomuuden takia, eikä kotouttamisessa olisi varaa enää epäonnistua¹⁶. Haluttiin tietää, ”mitä toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä parantaakseen maahanmuuttajataustaisten nuorten asemaa”¹⁷ sekä ”miten nuoret turvapaikanhakijat saataisiin paremmin integroitua suomalaisten nuorten keskuuteen”¹⁸. Nuoret ymmärtävät jatko-opintojen tärkeyden ja nostivatkin esille ajatuksen siitä, ”miten Suomessa koulua käyneet monikulttuuritaustaiset nuoret voisivat päästä useammin korkeakouluihin opiskelemaan”¹⁹.

10	Julietta Nylund, Porolahden peruskoulu, Helsinki
11	Emmi Ståhlberg, Lucina Hagmanin koulu, Kokkola
12	Erica Ojansivu, Eurajoen Yhteiskoulu, Eurajoki
13	Nelli Toivonen, Laihian Peruskoulu, Laihia
14	Alma Niskanen, Kuopion Steinerkoulu, Kuopio
15	Leevi, Lehtovaara, Koskenseudun yläaste, Koski
16	Pauli Puhakka, Sompion koulu, Kerava
17	Fatima Abdihakim Aden, Kaukajärven koulu, Tampere
18	Linda Sundqvist, Sibbo ungdomsfullmäktige, Sipoo
19	Raman Kaur, Vesalan peruskoulu, Helsinki

Oppilasedustaja Jasna Siven

Ihmisoikeuksista huolestuneet oppilasedustajat ihmettelivät, miksi Suomessa on edelleen olemassa translaki²⁰, joka vaatii sukupuolen juridisen vahvistamisen ehtona täysikäisyyttä, lääketieteellistä selvitystä sekä lisääntymiskyvyttömyyttä²¹. Milloin Suomi muuttaa translain kansainvälisten ihmisoikeussopimusten mukaiseksi²² ja miksi Suomen lainsäädäntö on muutoksen suhteen jäljessä muita Pohjoismaita²³? Oppilasedustajat vetosivat myös yli 63 000 suomalaisen kirjoittamaan kansalaisaloitteeseen eutanasian eli hyvän kuoleman puolesta ja kysivät, ovatko ministerit valmiita äänestämään eutanasian sallimisen puolesta²⁴.

Muoviongelmaan perättiin vastauksia

Toisena vahvasti esiin nousseena teemana oli ilmastonmuutokseen ja ympäristön saastumiseen liittyvät uhkakuvat. Kysymyksiä tuli paljon etenkin hajoamattoman ja ongelmallisen muovimateriaalin korvaamisesta ympäristöystävällisemmällä vaihtoehdolla. Ministereiltä kysyttiinkin, "mitä Suomi on tehnyt ja aikoo tulevaisuudessa tehdä muovin kulutuksen vähentämiseksi"²⁵. Nuoret ehdottivat esimerkiksi muovin korvaamista erilaisilla puupohjaisilla materiaaleilla²⁶. Kiinnostuneita oltiin siitä, miten Suomi aikoo tulevien vuosien aikana edetä kohti puhtaampaa liikennettä, uusiutuvaa energiantuotantoa ja Pariisin ilmastositoumuksen tavoitteita²⁷.

Terrorismi, ydinsota ja sisäinen turvallisuus mietittyivät

Kolmanneksi teemaksi nousivat muut maailmalaajuiset uhkakuvat sekä Suomen turvallisuuteen liittyvät kysymykset. Kysyttiin muun muassa Suomen varautumisesta terrorismiin²⁸ sekä ydinsodan syttymiseen Amerikan ja Pohjois-Korean välille²⁹.

20 Veera Uusitalo, Kaakkurin koulu, Oulu

21 Ada Nyman, Yläneen yhtenäiskoulu, Yläne; Noora Liikanen, Kankaisten koulu, Kangasniemi; Niklas Joukainen, Vesilahden yläaste, Vesilahti; Minka Jumppainen, Harjunrinteen koulu, Riihimäki

22 Sonja Koskinen, Kesälahden koulu, Kitee; Anni Muilu, Kiviniityn koulu, Kokkola; Antto Korhonen, Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu, Helsinki

23 Annika Sallinen, Kaitaan koulu, Espoo

24 Josefina Koenkytö, Puistokadun koulu, Loimaa

25 Iiris Mäkelä, Myllytullin koulu, Oulu

26 Sofia Vuolle-Apila, Arppen koulu, Kitee

27 Kalle Jänntti, Heinäsuon koulu, Akaa

28 Saana Norkko, Heinsuon koulu, Hollola

29 Akseli Manninen, Tietäväisen koulu, Tohmajärvi

Oppilasedustajat halusivat tietää, ”miten hallitus on varautunut katastrofiin, joka estäisi tietokoneiden ja muiden laitteiden käytön”³⁰. Nuoria kiinnosti tietää, ”kuinka jalkaväki-miinoista luopuminen vaikuttaa Suomen puolustamiseen sotatilanteessa”³¹. Lappilaiset nuoret olivat huolissaan konstaapelien siirtymisestä eläkkeelle, jolloin Enontekiöltä tulee puuttumaan oma poliisipartio³².

Työ ja toimeentulo

Nuoret olivat kiinnostuneita hallituksen toimista nuorten työllisyyden helpottamiseksi etenkin, kun nuorisotakuu ei ole osoittautunut riittävän toimivaksi järjestelmäksi³³. Nuorille toivottiin vakaampia työuria yleistymässä olevien epäsäännöllisten pätkä- ja osa-aikatöiden sekä nollatuntisopimusten sijaan³⁴. Työkykyisten vammaisten suuresta työttömyysasteesta ja syrjäytymisriskistä oltiin huolissaan³⁵. Työttömyysturvan aktiivimallin kritiikkiin pohjaten nuoret kysyivät, miten hallitus aikoo tulevaisuudessa uudistaa mallia niin, että uudistukset koettaisiin kansalaisten keskuudessa oikeutettuina³⁶.

Oppilasedustajat kysyivät myös, miksi hallituksen leikkaukset ovat kohdistuneet juuri pienituloisimpiin eli työttömiin, eläkeläisiin ja opiskelijoihin³⁷. Nuoria huolestuttivat jatko-opintoihin kohdistuneet leikkaukset, alojen yhdistäminen, opettajien ja opiskelupaikkojen vähentäminen³⁸. Huolissaan oltiin myös ammatillisen koulutuksen merkittävistä leikkauksista heti eduskuntavaalien jälkeen huolimatta lupauksista, ettei koulutuksesta leikata³⁹. Nuoret miettivät, miten valtion velanmaksu vaikuttaa tulevaisuuden päätöksiin⁴⁰. Syntyvyyden laskuun ja työvoimapulaan nuoret ehdottivat yhdeksi ratkaisuksi maahanmuuttajia⁴¹.

30 Ruusu Tölli, Nummelanharjun koulu, Nummela

31 Juho Kujansuu, Ähtärin yhteiskoulu, Ähtäri

32 Elmeri Kirkkala, Hetan peruskoulu, Enontekiö

33 Sanni Taipale, Padasjoen yhtenäiskoulu, Padasjoki

34 Anni Riihimäki, Hyrylän yläaste, Tuusula

35 Sandra Santamäki, Oppimis- ja ohjauskeskus Valtteri Onerva, Jyväskylä

36 Veikko Alakomi, Anna Tapion koulu, Pälkäne

37 Jasna Siven, Orimattilan yhteiskoulu, Orimattila

38 Valtteri Kuorilehto, Oulun normaalikoulu, Oulu

39 Hilja Haverinen, Orimattilan yhteiskoulu, Orimattila

40 Heini Pesonen, Frosteruksen koulu, Kärsämäki

41 Alex Borgström, Grundskolan Norsen, Helsinki

Oppilasedustaja Ruusu Tölli

Ministerit vastasivat oppilasedustajien kysymyksiin

Oppilasedustaja Roni Lehmuskoski

Terveyteen liittyvät ongelmat ja sote-uudistus askarruttavat myös nuoria

Nuorten mielestä lasten näkökulma perheiden ongelmatilanteissa pitäisi ottaa paremmin huomioon. Ruuhkautunut lastensuojelu vaikeuttaa tuen riittävää ja tarpeeksi nopeaa saamista⁴². Oppilasedustajat ehdottivat lääkesopimuksiin liittyvää EU-yhteistyötä, jotta Suomi voisi auttaa vakavasti ja harvinaisimpiin tauteihin sairastuneita lapsia⁴³. Nuoret kysyivät, miten päteviä lääkäreitä saataisiin houkutelua terveyskeskuksiin ja kouluihin⁴⁴ sekä antaako tuleva sote-uudistus mahdollisuuden koululaisille valita terveydenhoitajan- sa ja lääkärinsä julkisen ja yksityisen sektorin väliltä⁴⁵.

Homekoulujen pelätään uhkaavan terveyttä ja oppimista

Nuorten terveyteen liittyvistä huolenaiheista koulujen sisäilma- ja homeongelmat ovat edelleen yksi suuri ongelma.⁴⁶ ”Terveyden lisäksi vaarantuu myös oppiminen⁴⁷”. Kuntien voimavarat eivät kuitenkaan yksin aina riitä sisäilmaongelmien ratkaisuun⁴⁸. Nuoret kysyivätkin hallitukselta sen toimista tilanteen korjaamiseen⁴⁹ ja ihmettelivät, miksi ei uusia kouluja ryhdytä rakentamaan heti, vaan vanhoja kouluja yritetään tuloksetta pitää toimin takelpoisina.⁵⁰

Nuorten liikunnan lisäämiseksi perätään konkreettisia toimia

Nuoret ovat edelleen huolissaan nuorten liikkumattomuudesta⁵¹. Oppilasedustajat halusivat kuulla hallituksen toimista nuorten liikkumistottumusten parantamiseksi⁵² sekä maksuttoman tai kohtuuhintaisen harrastustoiminnan edistämiseksi⁵³. Lisäksi kysymyk-

-
- 42 Amanda af Forselles, Koivukylän koulu, Vantaa
 - 43 Suvi Laitinen, Olarin koulu, Espoo
 - 44 Petra Kärkkäinen, Alahärmän koulu, Härmä
 - 45 Sauli-Matti Kirveskari, Nokianvirran koulu, Nokia
 - 46 Suvi Heinänen, Jyväskylän normaalikoulu, Jyväskylä
 - 47 Samia Said, Ruusuvuoren koulu, Vantaa
 - 48 Ella-Maria Viero, Laihian keskuskoulu, Vaasa
 - 49 Heidi Juutinen, Maikkulan koulu, Oulu
 - 50 Maria Hyörtl, HJ. Nortamon peruskoulu, Rauma
 - 51 Marlena Wikström, Perniön yhteiskoulu, Perniö
 - 52 Pekka Aalto, Sammonlahden koulu, Lappeenranta
 - 53 Mimmi Laakso, Turengin yhteiskoulu, Turenki

sissä käsiteltiin nuorten mielenterveyttä ja toivottiin hoitoon pääsyn helpottumista⁵⁴. Päähteiden helpon saamisen nähtiin aiheuttavan nuorille monia ongelmia, kuten syrjäytymistä ja erilaisia haittoja hyvinvoinnille⁵⁵.

Nuoret pohtivat liikenneratkaisujen kehittämistä

Nuoret kysyivät, voisiko joukkoliikenteen muuttaa ainakin pääkaupunkiseudulla maksettomaksi⁵⁶. Maksuton joukkoliikenne houkuttelisi uusia käyttäjiä, vähentäisi ruuhkia sekä parantaisi ilmanlaatua ja lisäisi ihmisten mahdollisuuksia liikkua omaa asuinalueella⁵⁷. Lisäksi nuorten mielestä ajokortin ja sen suorittamisen hinta on Suomessa kohtuuttoman kallis⁵⁸.

Haja-asutusalueiden pitkät koulumatkat koetaan epätasa-arvoisiksi

Nuoret kysyivät ministereiltä, ”mitä hallitus aikoo tehdä tasapuolisten liikenneyhteyksien turvaamiseksi kaikkialla Suomessa⁵⁹”. Varsinkin maaseudulla asuvilla nuorilla matkustamiseen menevä aika voi lisätä koulupäivän pituutta kohtuuttomasti sekä vaikeuttaa harastamista. Ongelmana nähtiin liiallinen riippuvuus vanhempien tai julkisten liikenteen aikatauluista sekä mopolla ajamisen vaarallisuus kuljettaessa pitkiä matkoja sateella⁶⁰. Haja-asutusalueilla eduskunnan käsittelemä laki nuorten ajo-oikeuden laajentamisesta mahdollistaisi helpomman liikkumisen sekä antaisi nuorille mahdollisuuden kulkea mopautoa turvallisemmalla vaihtoehdolla⁶¹. Nuoria mietitytti, millaisia lisävaatimuksia ajokortin suorittaminen vaatii jo mopopäätöksen omaaville⁶² tai minkälaisen ajonopeuden uudistus sallisi⁶³. Ehdotettiin, ”voisiko rekkarallia verottaa tietulleilla ja kohdistaa saadut rahat valtatie 21:n levennystöihin ja poliisien palkkaamiseen liikennevalvontatöihin Enontekiöllä”⁶⁴.

-
- 54 Kukka-Maria Rossi, Pielisjoen koulu, Joensuu
55 Jenna Kemppainen, Sydän Laukaan koulu, Laukaa
56 Roni Lehmuskoski, Leppävaaran koulu, Espoo
57 Timofei Borovkov, Espoonlahden koulu, Espoo
58 Sean McLoughlin, Järvenpään Yhteiskoulu, Järvenpää
59 Arttu Hiltunen, Iittalan yhtenäiskoulu, Iittala
60 Isa Kannisto, Petäjäveden yläaste, Petäjävesi
61 Senja Ulvinen, Ylistaron yläkoulu, Seinäjoki
62 Karoliina Leino, Raumanmeren peruskoulu, Rauma
63 Lauri Maaninka, Rukan koulu, Ruka
64 Sunna Siilasjoki, Hetan peruskoulu, Enontekiö

Kansanedustajat seurasivat istuntoa istuntosalin lehteriltä

Nuorten vaikuttaminen ja demokratian elinvoimaisuus mietityttivät nuoria

Nuorten parlamenttiin osallistuneet nuoret toivat suullisissa kysymyksissään esille eri näkökulmia vaikuttamiseen, osallistumiseen ja politiikkaan. Kysymyksessä vaalilupausten merkityksestä ja äänestäjän ”kuluttajansuojasta” eräs nuori nosti esille huolensa demokraattisen järjestelmän tilasta, kun vaalilupausten sivuuttaminen ”syö tavallisten kansalaisten uskoa ja luottamusta kansakuntamme tärkeimpään demokratian instituutioon”⁶⁵. Yhtäläisen huolen median käyttäytymisestä toi esille kysymys, jossa aprikoiitiin median vääristelevän uutisointia päätöksistä⁶⁶. Vaikuttamiseen ja politiikasta kiinnostumisen vahvistamiseksi haluttiin tietää yleisesti hallituksen näkökulmia⁶⁷ tai ehdotettiin hyödynnettävän nuorten toimintaa ja vaikuttamista sosiaalisessa mediassa⁶⁸.

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet olivat esillä maakuntauudistuksessa ja maakunnallisten nuorisovaltuustojen asemaa päätöksenteossa⁶⁹ tiedustelleessa kysymyksessä. Haluttiin tietää, ”miten nuoret voivat Suomessa itse konkreettisesti vaikuttaa heitä koskeviin asioihin”⁷⁰.

Äänioikeusikäraja pohditutti

Kysymyksissä muistutettiin, että ”nuorten osallisuus on yksi demokraattisen yhteiskunnan peruspilareista”⁷¹. Kysyjä perusteli äänioikeusikärajan muutosta esimerkiksi seurakuntavaalien ikärajalla: puolueisiin liittyminen on mahdollista alle 18-vuotiaana ja nuori on jo ehtinyt opiskella yhteiskuntaoppia ja vielä presidenttiehdokkaistakin puolet oli kannattanut äänioikeusikärajan laskemista⁷². Ministeriltä kysyttiin perusteluja nykyiselle ikärajalle⁷³ ja kantaa siihen, pitäisikö sitä laskea⁷⁴.

65 Nooa Siro, Hämeenkyllän koulu, Vantaa

66 Kirill Helsing, Varsikan koulu, Vaasa

67 Otto Hovi, Helilän koulu, Kotka

68 Aino Huikari, Albert Edelfeltin koulu, Porvoo

69 Salla Puoskari, Oriveden kaupunki/nuorisovaltuusto, Orivesi

70 Iines Manninen, Hakarinteen koulu, Raasepori

71 Anni Halminen, Porin Lyseon koulu, Pori

72 Anni Halminen, Porin Lyseon koulu, Pori

73 Austra Nykänen, Riihikallion koulu, Tuusula

74 Pihla Sairanen, Mertalan yhtenäiskoulu, Savonlinna

Tunnelmia Nuorten parlamentin istuntopäivästä Eduskuntatalossa

Syksyllä 2018 järjestettiin kerholaistilaisuus Päivälehdessä yhteistyössä museon ja Julkisen sanan neuvoston kanssa. Mukana oli kolmisenkymmentä oppilasta yhdeksästä koulusta. Päivän tavoitteena oli pohtia mediakriittisyyttä ja vastuullista journalismia. Ohjelmassa kerholaistilaisuudet tutustuivat hyvään journalistiseen tapaan ja pääsivät antamaan omat ratkaisuehdotuksensa Julkisen sanan neuvostolle tulleisiin kanteluihin kouluneuvostoissa. Opettajien tilaisuus rakentui demokratiakasvatuksen menetelmien ympärille. Siinä pohdittiin, millaisia menetelmiä olisi syytä kehittää toteutettavaksi osana opetusta. Työskentelytapa vaikutti kiinnostavalta ja palautekeskustelussa pureuduttiin moniin nuoria mediassa askarruttaneisiin kysymyksiin.

Mokkeja yhteiskunnallisella otteella Mokki 2

Mokkeja yhteiskunnallisella otteella Mokki 2-vihkonen sisältää kahdeksan vinkkiä nuorille mielekkäistä MOK-kokonaisuuksista.

Teemat vaihtelevat eritasoisesta vaikuttamisesta (globaali, kansallinen politiikka, media), kestävän kehityksen eri ulottuvuuksiin (ilmasto, ihmisoikeudet, tasa-arvo ja moninaisuus) sekä monipuoliseen hyvinvointiin ja yrittäjyyteen. Vihkosessa on julkaistu työskentelyohjeet, joita voi hyödyntää kouluissa työstettäessä oppilaiden kanssa monialaisten oppimiskokonaisuuksien teemoja ja sisältöjä. Tekstin vihkoseen laati Tiina Karhuvirta. Kehittämiskeskus Opinkirjo painoi vihkosta yhteensä 2000 kpl.

Valiokuntasimulaatio

Valiokuntasimulaatio on toiminnallinen, oppilaita osallistava ja oppiainerajat ylittävä demokratiakasvatuksen simulaatiomalli. Simulaatio mukailee löyhästi eduskunnan valiokunta-työskentelyä ja täysistuntoa. Oppilaat käsittelevät yhteiskunnallista aihetta valiokunnassa, kirjoittavat siitä mietinnön ja antavat päätösehdotuksensa. Ehdotukset esitellään, niistä keskustellaan ja lopuksi äänestetään kaikkien yhteisessä täysistunnossa.

Valiokuntasimulaatio sisältää toteutusohjeiden lisäksi aineistot ja virikevideot nuorisotyöttömyydestä, nuorten yrittäjyydestä, ilmastonmuutoksesta ja turvallisuudesta sekä kirjallisen aineiston nuorten poliittisista oikeuksista ja koulutuksen tasa-arvosta. Aiheet on poimittu Nuorten parlamentissa esiintyneistä kysymyksistä.

Simulaatio on Padasjoen yhtenäiskoulun ja lukion historian ja yhteiskuntaopin lehtori Marja-Riitta Tikkalan kehittämä. Simulaatioon liittyvät videot ovat Marja-Riitta Tikkalan, Tiina Karhuvirran ja Saana Palamaan ideoimia ja Saana Palamaan toteuttamia.

Opinkirjon julkaiseman, ylläpitämän ja jatkokehittämän materiaalin osoite on <http://bit.ly/simulaatio2018>.

Some-kanavat

Porolahden koulu Helsingistä järjesti ja videoi Kansanedustajat koululla tempauksen tammikuussa 2017. [Video](#) löytyy Opinkirjon YouTube-kanavalta

Nuorten parlamentin [Facebook](#)-sivua ylläpidetään Opinkirjossa.

Nuorten parlamentin [blogissa](#) julkaistiin blogikirjoituksia vuonna 2017 yhteensä 5 ja istuntovuonna 2018 17 kappaletta.

Twitterissä Nuorten parlamentin tunnuksena on suosittu **#nuortenparlamentti**

Nuorten parlamentin toiminnan arviontia

Nuorten parlamentti -toiminta toteutui vastaajien kouluissa osana oppilaskunnan toimintaa (35%), kerhona (32%), oppitunneilla (29%) sekä valinnaiskurssin osana (6%). Omana valinnaiskurssina toimintaa ei toteutettu. Lisäksi osa kouluista oli toteuttanut toimintaa myös muilla tavoin (16%), kuten esimerkiksi sähköisesti, osana tukioppilastoimintaa, valittujen oppilaiden kanssa tai sähköisenä classroomissa.

Kerhonohjaajille järjestettyyn tilaisuuteen osallistuneista opettajista suurin osa koki tilaisuuden itselleen hyödylliseksi, ja he kokivat pystyvänsä hyödyntämään saamaansa tietoa opetuksessa.

Avoimissa palautteissa toivottiin, että opettajatilaisuus voisi olla pidempi ja siihen voisi lisätä keskustelua muiden opettajien kanssa esimerkiksi ryhmissä. Muutama opettaja olisi halunnut tietää, mitä oppilaat tekevät samaan aikaan pidettävissä valiokunnissa ja poliitikko-nonstopissa.

Opettajat kertoivat hyödyntäneensä Nuorten parlamentista saamaansa kokemusta eri tavoin, kuten käyttämällä suullisten kysymysten aiheita keskustelujen ja projektien teemoina sekä hyödyntämällä Nuorten parlamentin verkkosivuja ja oppilaiden saamia kokemuksia opetuksen tukena. Muutama vastaajista kertoi aikaisemmin käyttäneensä täysistuntosimulaatiota tunnillaan ja aikovansa ottaa käyttöön uuden valiokuntasimulaation. Osa kertoi saaneensa hyviä materiaaleja ja ideoita oppilaskuntatyöhön sekä pyytävänsä oman paikkakuntansa veteraanikansanedustajia vierailemaan koulullaan. Nuorten parlamentti toiminnan nähtiin tuovan demokratian ja vaikuttamisen lähemmäksi oppilaiden elämää sekä tekevän opettamisesta kiinnostavampaa ja monipuolisempaa.

Toimittajaoppilaille tarkoitettu tilaisuus oli oppilaiden mielestä kaiken kaikkiaan varsin onnistunut kokemus. Kehitettäviäkin asioita löytyi, sillä vastaajista lähes kolmannes olisi toivonut tilaisuudessa olevan paikalla enemmän kansanedustajia sekä etukäteistietoa osallistuvista poliitikoista. Toiveena esitettiin ministeri-nonstop-tilaisuutta. Sekä toimittajaoppilaiden että oppilasedustajien tilaisuuksiin toivottiin enemmän vuorovaikutusta ja keskustelua kansanedustajien ja oppilaiden kesken.

Suullinen kyselytunti oli suurimmalle osalle vastaajista onnistunut kokonaisuus. Eniten kehittämisehdotuksia tuli suullisen kyselytunnin pituuteen liittyen, noin neljännes vastaajista oli sitä mieltä, että istunto oli liian lyhyt. Suullista kyselytuntia toivottiin pidemmäksi, jotta kaikki päiväjärjestyksessä olleet kysymykset ehdittäisiin esittää. Äänestysaiheiden kerronnasta etukäteen perusteltiin esimerkiksi sillä, että eutanasiaan liittyvä kysymys oli liian iso ja vaikea aihe, jotta siihen voisi ottaa kantaa niin lyhyellä ajalla. Ruotsinkielisiin kysymyksiin toivottiin ministereiltä myös vastauksia ruotsiksi.

Nuorten parlamenttiin osallistuminen on opettajien ja oppilaiden mukaan

Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin ja omaan mahdollisuuteen on nuorissa lisääntynyt.

Sosiaalisuutta on tullut varmasti lisää.

Ollut mahtava elämys.

Lisännyt kiinnostusta ja uskoa omiin vaikuttamismahdollisuuksiin.

Lisännyt kiinnostusta politiikkaan, päättämiseen ja asioiden hoitamiseen.

Toiminut inspiraationa opetuksessa.

Lisännyt nuorten osallisuutta.

Avannut eduskunnan toimintaa.

Ikimuistoinen päivä

Olen oppinut millaista politiikka on ja otan asiat vakavammin. Olen myös aktiivisemmin mukana oppilaskunnan asioissa.

Tuonut demokratian käytänteitä osaksi kouluarkea.

Politiikka on alkanut kiinnostaa enemmän ja poliittinen suuntaus tullut selkeämmäksi.

Kansanedustajan työ alkoi kiinnostamaan enemmän.

Ymmärrän paremmin kansanedustajan työtä ja politiikkaa.

Nyt politiikka on vieläkin lähempänä itseäni.

Kiinnostus politiikkaan ja Suomen asioihin kasvoi oppilailla.

Istuntopäivä konkretisoi oppilaille monia yhteiskunnassa opetettavia asioita, ainakin meidän koulusamme oppilaat innostuivat pohtimaan tärkeitä asioita.

Ilo huomata, että merkittävään tapahtumaan osallistuminen sai vastakaikua koko koulussa.

Olen alkanut ajatella politiikkaa huomattavasti enemmän. Olen myös katsonut uutisia enemmän, jotta pysyisin ajantasalla.

Mahdollisuus päästä esittämään kysymyksiä ministereille ja kansanedustajille.

Osallistuneille oppilaille tilaisuus oli mahtava elämys. Se herätti selvästi kiinnostusta vaikuttamiseen. Koulussa tapahtumaa seurattiin kiinnostuksella ja toimittaja-oppilaan kirjoittama lehtiartikkeli sai hyvän vastaanoton.

Itselleni osallistuminen antoi intoa jatkaa demokratiasvatuksen eteenpäin viemistä omassa opetuksessani.

Ajatuksia kerhotoiminnasta

Istuntopäivän jälkeen oli pyydetty yhtä kerhoa kokoamaan näkemyksiä kerhotoiminnasta:

Mukavinta eduskuntapäivän lisäksi oli kerholaisten mielestä se, että kerho oli todella miellyttävä kokemus ja kerhossa olisi voitu puhua vieläkin enemmän politiikkaa. Ihan varmaa ei tietysti ole, mitä kerholaiset tarkoittavat termillä ”puhua politiikkaa”, mutta mahdollisesti he tarkoittivat kiteytetysti, että ”parasta oli keskustella ajankohtaisista asioista muiden kanssa. Kuulla heidän kantansa, jotka hieman poikkeavat omistani.”

Kerhoon osallistuttiin, koska yhteiskunnalliset asiat kiinnostavat ja osallistumisen ajateltiin helpottavan yhteiskuntaopin asioiden oppimista. Osallistumiseen kannusti halu oppia politiikasta lisää ja olla enemmän perillä politiikan ajankohtaisista aiheista. Eräs kerholainen oli tullut mukaan, vaikka häntä ”ei oikein kiinnostanut politiikka, mutta nyt olen vähän enemmän kiinnostunut”. Kerhossa käydyt keskustelut yllättivät positiivisesti: käsittelyyn otettiin tärkeitä kysymyksiä ja mietteitä. Kerho oli hyvä paikka tavata muita samanhenkistä ihmisiä.

Kerhossa opittiin eduskunnan toiminnasta, pikkuknoppeja eduskunnan hisseistä ja ulkoministerin kännykästä, valiokunnista ja kansanedustajien työstä sekä yleisesti maailman tapahtumista ja ajankohtaisista ongelmista.

Jotta Nuorten parlamentin toiminta olisi vieläkin kiinnostavampaa, kerholaiset ehdottivat istunnon järjestämistä vuosittain. Kerho voisi olla lyhyt valinnaisaine. Materiaalituotantoa saisi olla enemmän ja mukaan voisi innostaa niitäkin nuoria, joita yhteiskunnalliset asiat eivät yleensä kiinnosta. Asioita kannattaisi tuoda esille eri tavoin vaikkapa huumorilla höystettynä. Lisäksi kerhoille pitäisi järjestää tilaisuuksia tavata poliitikkoja.

Nuorten parlamentti lukuina 1998—2018

Istuntoon osallistuneet

oppilasedustajat	2189
toimittajaoppilaat (noin)	1210
ohjaajat (osin samoja)	1210
koulukaverit, ystävät ja sukulaiset (noin 20 kontaktia)	67980
Yhteensä	72589

Kerholaistilaisuuksia järjestetty noin 14 kpl

oppilaita (arvio)	560
koulukaverit, ystävät ja sukulaiset (noin 20 kontaktia)	11200
Yhteensä	11760
Suullisia kysymyksiä noin 180 / istunto	1980

Vuosina 2014, 2016 ja 2018 järjestetty päiväjärjestykseen valikoituvien kysymysten äänestyksiin osallistunut yhteensä noin

4250

Summary

The activities of the Finnish Youth Parliament are intended for students in the upper level of comprehensive school. The goal of these activities is to encourage students to get involved and have their say on matters that are important to young people. The activities began in 1998.

Their aim is to inspire students to get involved in making a positive difference to things that are important to their generation.

The Youth Parliament is organised as a cooperative effort of the Parliament of Finland and Development Centre Opinkirjo. The most important forms of activity include the parliament clubs for students in 8th and 9th year, club events, and other events under topical themes relevant to society. The activities reach their climax in the annual plenary session of the Youth Parliament, organised in the form of an oral Question Time session.

In most schools, the Youth Parliament activities are the responsibility of the teacher of History and Citizenship Education. The activities usually take the form of a Parliamentary Club or as a part of the student union activities. The Youth Parliament work can also be incorporated into the curriculum. Optional courses and youth council activities are all used as the setting for Youth Parliament activities in schools and in municipalities.

**The Youth Parliament is inspiring for
teachers and students alike!**

Club events 2017–2018

A total of four club events were organised. The themes included democracy education and young people's involvement in schools, social themes important for young people and the types of interdisciplinary learning modules containing social themes that young people would like to see in education. The theme of one of the club events was media education and responsible journalism. We pursued cooperation with various ministries (Ministry of Education and Culture and Ministry of Justice), the Union of Local Youth Councils in Finland (Allianssi), the Council for Mass Media and the Päivälehti Museum. The students' travel costs were covered by Development Centre Opinkirjo, so all the events had students from different parts of Finland. Slightly less than 200 students from approximately fifty schools participated in the events.

Activating materials 2017–2018

Three material packages were published during the season. Task package Kannattaisiko vaikuttaa? (Worth influencing?) contained instructions for preparing for a session, the Mokkeja yhteiskunnallisella otteella (Interdisciplinary learning modules with a social grip) included eight tips for interdisciplinary learning modules of interest to young people, while the third material was Valiokuntasimulaatio (Committee simulation). The simulation is a functional democracy education method involving the students and combining different subjects.

Social media

The Youth Parliament's website is located at the address Nuorteneduskunta.fi. There is [a blog](#) Nuorten Parlamentti used by the Youth Parliament and [a Facebook page](#). Tweets were requested using the hashtag #nuortenparlamentti.

Session day of the Youth Parliament 23 March 2018

The plenary session of the Youth Parliament assembled at the Parliament Building on Friday 23 March 2018 at 12 noon. A total of 198 student representatives, 138 student journalists and 145 teachers from 146 upper comprehensive schools all around Finland attended the session.

On the session day, each student representative also learned about one of the following committees: the Grand Committee, the Legal Affairs Committee, the Transport and Communications Committee, the Education and Culture Committee, the Social Affairs and Health Committee, the Committee for the Future and the Environment Committee. Young people were introduced to the committees' duties and role in parliamentary work. However, most important were the questions asked by them and discussions with the Members of Parliament present representing the committees.

The student journalists participated in a Poliitikko nonstop event in which they had the chance to ask questions from Members of Parliament. A Member of Parliament from each parliamentary group was present to answer the young people's questions.

There were three information sessions in the event arranged for teachers, in which new democracy education services were introduced: [Parlamenttikierros – kokemustietoa kansanvallasta](#) (in Finnish), [Valiokuntasimulaatio](#) (in Finnish) and [Näin lakeja tehdään Suomessa](#) website (in Finnish).

The plenary session was chaired by the Speaker of Parliament, Paula Risikko. Eleven ministers from the Government of Finland were present and answered questions from the student representatives. Of all the submitted questions, 41 had been picked for the plenum session agenda, and there was time to address 28 of these.

The topic of the first vote was whether public transport should be made free of charge. There was a tie with the votes, with 97 student representatives voting for keeping the public transport charge and another 97 for removing the charge. The topic of the second vote was whether the age limit for receiving a driving licence should be lowered to 16 years. 106 student representatives supported the current age limit of 18 years while 90 were in favour of lowering of the age limit to 16 years. The third vote concerned the legalisation of euthanasia in Finland. 53 student representatives voted for the prohibition of euthanasia and 123 for permitting it in legislation.

Young people had the chance to have their say on the plenary session agenda. About half of the questions were picked for the agenda based on a vote; the other half were selected at the Parliament. The following criteria are considered when putting the agenda together: regions (questions from each electoral district in proportion to the attending clubs), the sectors of the ministers represented, gender and language of the students presenting the questions.

The members of parliamentary clubs submitted a total of 159 questions for the plenary session.

The topics of the questions were divided between the ministers as follows

Prime Minister	8
Minister for Foreign Affairs	4
Minister of Finance	7
Minister of the Interior	6
Minister of Economic Affairs	3
Minister of Labour	6
Minister of Social Affairs and Health	1
Minister of Family Affairs and Social Services	23
Minister of Local Government and Public Reforms	1
Minister of Transport and Communications	12
Minister for Foreign Trade and Development	0
Minister of Justice	6
Minister of Defence	6
Minister of Education	58
Minister for European Affairs, Culture and Sport	4
Minister of Agriculture and Forestry	1
Minister of the Environment, Energy and Housing	13
Total	159

Student journalists present questions to the Speaker of Parliament Paula Risikko

The plenary session was followed by a reception by the Speaker of Parliament for attendees of the Youth Parliament and invited guests. The reception gave the young people the opportunity for active discussion with the ministers and Members of Parliament present.

Student representatives arriving to the reception. The speaker of Parliament Paula Risikko and Secretary-General Maija-Leena Paavola

Liite 1. Nuorten parlamenttiin 2018 osallistuneet koulut vaalipiireittäin

Helsingin vaalipiiri

Helsingfors valkrets

<i>Arabian peruskoulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Aurinkorannikon suomalainen koulu</i>	
<i>Grundskolan Norsen</i>	<i>Helsingfors</i>
<i>Helsingin eurooppalainen koulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Helsingin normaalilyseo</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Helsingin ranskalais-suomalainen koulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Helsingin Rudolf Steiner koulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Porolahden peruskoulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Puistolan peruskoulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Vesalan peruskoulu</i>	<i>Helsinki</i>
<i>Åshöjdens grundskola</i>	<i>Helsinki</i>

Uudenmaan vaalipiiri

Nylands valkrets

<i>Albert Edelfeltin koulu</i>	<i>Porvoo</i>
<i>Ehnröösins koulu</i>	<i>Mäntsälä</i>
<i>Espoon yhteislyseon koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Espoonlahden koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Hägelstamska skolan</i>	<i>Grankulla</i>
<i>Hakarinteen koulu</i>	<i>Raasepori</i>
<i>Harjuntien koulu</i>	<i>Loviisa</i>
<i>Haukilahden koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Hyrylän yläaste</i>	<i>Tuusula</i>
<i>Hämeenkyön koulu</i>	<i>Vantaa</i>
<i>Härkävehmaan koulu</i>	<i>Hyvinkää</i>
<i>Järvenpään Yhteiskoulu</i>	<i>Järvenpää</i>

<i>Kaitaan koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Karakallion koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Karjaan yhteiskoulu</i>	<i>Raasepori</i>
<i>Kartanon koulu</i>	<i>Järvenpää</i>
<i>Kasavuoren koulu</i>	<i>Kauniainen</i>
<i>Kilonpuiston koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Kirkkojärven koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Koivukylän koulu</i>	<i>Vantaa</i>
<i>Leppävaaran koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Lohjan harjun koulu</i>	<i>Lohja</i>
<i>Lyceiparkens skola</i>	<i>Borgå</i>
<i>Länsimäen koulu</i>	<i>Vantaa</i>
<i>Mattlidens skola</i>	<i>Esbo</i>
<i>Mikaelskolan</i>	<i>Raseborg</i>
<i>Nummelanharjun koulu</i>	<i>Vihti</i>
<i>Nöykkiön koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Olarin koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Otalammen koulu</i>	<i>Vihti</i>
<i>Peltolan koulu</i>	<i>Vantaa</i>
<i>Riihikallion koulu</i>	<i>Tuusula</i>
<i>Ruusuvuoren koulu</i>	<i>Vantaa</i>
<i>Sibbo ungdomsfullmäktige</i>	<i>Sibbo kommun</i>
<i>Simonkylän koulu</i>	<i>Vantaa</i>
<i>Sompion koulu</i>	<i>Kerava</i>
<i>Tapiolan koulu</i>	<i>Espoo</i>
<i>Urheilupuiston koulu</i>	<i>Nurmijärvi</i>
<i>Winellska skolan</i>	<i>Kyrkslätt</i>

Varsinais-Suomen vaalipiiri
Egentliga Finlands valkrets

<i>Hermannin koulu</i>	<i>Salo</i>
------------------------	-------------

<i>Hirvikosken yhtenäiskoulu</i>	<i>Loimaa</i>
<i>Kosken seudun yläaste</i>	<i>Koski Tl</i>
<i>Laurin koulu</i>	<i>Mynämäki</i>
<i>Perniön yhteiskoulu</i>	<i>Salo</i>
<i>Puistokadun koulu</i>	<i>Loimaa</i>
<i>Puropellon koulu</i>	<i>Turku</i>
<i>Valkeavuoren koulu</i>	<i>Kaarina</i>
<i>Vasaramäen koulu</i>	<i>Turku</i>
<i>Yläneen yhtenäiskoulu</i>	<i>Pöytyä</i>

Satakunnan vaalipiiri

Satakunta valkrets

<i>Eurajoen yhteiskoulu</i>	<i>Eurajoki</i>
<i>Hj. Nortamon peruskoulu</i>	<i>Rauma</i>
<i>Kaarisillan yhtenäiskoulu</i>	<i>Pori</i>
<i>Karvian yhtenäiskoulu Opinpolku</i>	<i>Karvia</i>
<i>Lavian yhtenäiskoulu</i>	<i>Pori</i>
<i>Länsi-Porin koulu</i>	<i>Pori</i>
<i>Meri-Porin yhtenäiskoulu</i>	<i>Pori</i>
<i>Pohjanlinnan koulu</i>	<i>Kankaanpää</i>
<i>Porin Lyseon koulu</i>	<i>Pori</i>
<i>Porin suomalaisen yhteislyseon koulu</i>	<i>Pori</i>
<i>Raumanmeren peruskoulu</i>	<i>Rauma</i>

Hämeen vaalipiiri

Tavastlands valkrets

<i>Hakkalan koulu</i>	<i>Hämeenlinna</i>
<i>Harjunrinteen koulu</i>	<i>Riihimäki</i>
<i>Heinsuon koulu</i>	<i>Hollola</i>
<i>Hämeenlinnan yhteiskoulu</i>	<i>Hämeenlinna</i>

Iittalan yhtenäiskoulu
Keskuskoulu
Lahten yhteiskoulu
Orimattilan yhteiskoulu
Padasjoen yhtenäiskoulu
Salpausselän koulu
Turengin yhteiskoulu

Hämeenlinna
Forssa
Lahti
Orimattila
Padasjoki
Lahti
Janakkala

Pirkanmaan vaalipiiri
Birkalands valkrets

Anna Tapion koulu
Kaukajärven koulu
Kämmenniemen koulu
Nokianvirran koulu
Oriveden nuorisovaltuusto
Pitkäjärven koulu
Sääksjärven koulu
Tampereen yliopiston normaalikoulu
Urijalan yhtenäiskoulu
Vesilahden yläaste

Pälkäne
Tampere
Tampere
Nokia
Orivesi
Kangasala
Lempäälä
Tampere
Urijala
Vesilahti

Kaakkois-Suomen vaalipiiri
Sydöstra Finlands valkrets

Helilän koulu
Kankaisten koulu
Kesämäen koulu
Mertalan yhtenäiskoulu
Naukion yhtenäiskoulu
Pertunmaan yhtenäiskoulu
Sammonlahden koulu

Kotka
Kangasniemi
Lappeenranta
Savonlinna
Kouvola
Pertunmaa
Lappeenranta

Savonlinnan normaalikoulu
Valkealan yläkoulu
Virolahden yläaste

Savonlinna
Kouvola
Virolahti

Savo-Karjalan vaalipiiri
Savolax-Karelens valkrets

Arppen koulu
Kesälahden koulu
Kuopion steinerkoulu
Minna Canthin koulu
Pielisjoen koulu
Poikolan koulu
Tietäväisen koulu
Waltterin koulu

Kitee
Kitee
Kuopio
Kuopio
Joensuu
Juuka
Tohmajärvi
Varkaus

Vaasan vaalipiiri
Vasa valkrets

Alahärmän yläkoulu
Jaakko Ilkan koulu
Juhani Vuorisen koulu
Kiviniityn koulu
Laihian keskuskoulu
Lucina Hagmanin koulu
Nurmon yläaste
Seinäjoen lyseo
Soinin yhtenäiskoulu
Teuvan yhtenäiskoulu
Variskan koulu
Ylistaron yläkoulu
Ähtärin yhteiskoulu

Kauhava
Ilmajoki
Kannus
Kokkola
Laihia
Kokkola
Seinäjoki
Seinäjoki
Soini
Teuva
Vaasa
Seinäjoki
Ähtäri

Keski-Suomen vaalipiiri
Mellersta Finlands valkrets

<i>Jyväskylän Normaalikoulu</i>	<i>Jyväskylä</i>
<i>Lievestuoreen koulu</i>	<i>Laukaa</i>
<i>Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva</i>	<i>Jyväskylä</i>
<i>Petäjäveden yläaste</i>	<i>Petäjävesi</i>
<i>Saarijärven Keskuskoulu</i>	<i>Saarijärvi</i>
<i>Sydän-Laukaan koulu</i>	<i>Laukaa</i>
<i>Tikkakosken yhtenäiskoulu</i>	<i>Jyväskylä</i>
<i>Viitaniemen koulu</i>	<i>Jyväskylä</i>

Oulun vaalipiiri
Uleåborgs valkrets

<i>Frosteruksen koulu</i>	<i>Kärsämäki</i>
<i>Kaakkurin Koulu</i>	<i>Oulu</i>
<i>Kempeleen kirkonkylän yhtenäiskoulu</i>	<i>Kempele</i>
<i>Maikkulan yhtenäiskoulu</i>	<i>Oulu</i>
<i>Myllytullin koulu</i>	<i>Oulu</i>
<i>Oulun kansainvälinen koulu</i>	<i>Oulu</i>
<i>Oulun normaalikoulu</i>	<i>Oulu</i>
<i>Raumankarin koulu</i>	<i>Kalajoki</i>
<i>Ritaharjun koulu</i>	<i>Oulu</i>
<i>Rukan koulu</i>	<i>Kuusamo</i>
<i>Utajärven koulu</i>	<i>Utajärvi</i>
<i>Ylikylän yhtenäiskoulu</i>	<i>Kempele</i>

Lapin vaalipiiri
Lapplands valkrets

<i>Hetan peruskoulu</i>	<i>Enontekiö</i>
<i>Korkalovaaran peruskoulu</i>	<i>Rovaniemi</i>

Liite 2. Nuorten parlamentin istuntopäivän 23.3.2018 ohjelma

8.00 – 10.00	<i>Sisääntulo ja ilmoittautuminen</i>
8.00 – 10.30	<i>Aamiainen Eduskuntatalon kahvilassa</i>
9.45 – 11.15	<i>Poliitikko nonstop: toimittajaoppilaat kysyvät kansanedustajilta</i>
10.00 – 10.45	<i>Oppilasedustajat valiokunnissa</i>
10.15 – 11.15	<i>Kerhonohjaajien tilaisuus</i>
11.00 – 11.30	<i>Harjoitukset oppilasedustajille täysistuntosalissa</i>
11.30 – 12.00	<i>Tauko</i>
11.30 – 12.00	<i>Kutsuvieraat saapuvat</i>
12.00 – 13.00	Nuorten parlamentin täysistunto
13.05 – 14.30	<i>Puhemiehen vastaanotto Valtiosalissa</i>
14.30 –	<i>Mahdolliset kansanedustajatapaamiset</i>
17.00	<i>Eduskuntatalo suljetaan</i>

*Tekstit: Kristiina Hakala & Tiina Karhuvirta, Niika Malm (Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus 14.3.2017) ja
Petra Hulse & Tiina Karhuvirta (Täysistuntoon lähetettyjen kysymysten tarkastelua)
Kuvat: Hanne Salonen / Eduskunta ja Ida Pimenoff (s. 24)
Taulukot: Tiina Karhuvirta
Käännös: Björn Eklund
Summary: Semantix Finland Oy
ISSN 2323-9514 (verkkojulkaisu)*